
Varování před kroky ministerstva zdravotnictví

Varování před kroky ministerstva zdravotnictví

12.5.2008, autor MAREK HILŠER

Na následujících řádcích přetiskujeme v minulém týdnu vzniklé Prohlášení studentů lékařských fakult k připravované transformaci fakultních nemocnic na akciové společnosti. Vztah exekutivy k akademické obci je - nejen - v tomto prohlášení příznačně charakterizován varováním před arogancí moci a upozorněním na absenci demokratického dialogu.

Studentská iniciativa k transformaci fakultních nemocnic vznikla ve snaze upozornit akademickou, avšak vzhledem k důsaznosti zamýšlených změn i širokou veřejnost na problém, který představuje záměr vlády České republiky transformovat fakultní nemocnice v akciové společnosti. Dostatek srozumitelných argumentů proti tomuto kroku obsahuje samotný text prohlášení. Důležité je upozornit na dvě věci. Změny, které dnes exekutiva nejen chystá, ale i provádí, jsou změnami nevratného charakteru a budou mít dalekosáhlý dopad nejen na kvalitu výuky na lékařských a farmaceutických fakultách (a tím i na úroveň lékařského výzkumu), ale i na péči o současné a především budoucí pacienty. Z toho důvodu považujeme za nutné jednak informovat o chystaných změnách, jednak i touto cestou vyzvat vládu, aby s představiteli univerzit otevřeně diskutovala a ve skutečné spolupráci s univerzitami připravila nový návrh transformace fakultních nemocnic. Přestože současný stav je nevyhovující a změny vyžaduje, návrh zákona o univerzitních nemocnicích tak, jak jej připravilo Ministerstvo zdravotnictví, nedává univerzitám ani lékařským fakultám reálný vliv na dění v nemocnicích.

Požadavky iniciativy bude již v tomto týdnu podporovat petice a informační kampaň v nemocnicích. Od úterý 12. května budou medicí na pláštích nosit samolepku s nápisem „STOP univerzitním nemocnicím bez univerzit“ a bude možné podpořit požadavky studentské iniciativy podpisem petice distribuované na jednotlivých lékařských fakultách. O týden později, v úterý 20. května v půl druhé odpoledne, proběhne protestní shromáždění na pražském Albertově, které se posléze smutečním pochodem vydá k budově ministerstva zdravotnictví, kde by také jeho pracovníkům měla být předána protestní petice.

Prohlášení studentů lékařských fakult

(dokument) My, zástupci studentů níže uvedených lékařských fakult a farmaceutické fakulty, považujeme jakožto budoucí zdravotničtí pracovníci za svou povinnost varovat občany České republiky před kroky Ministerstva zdravotnictví ČR směřujícími k transformaci fakultních nemocnic v akciové společnosti.

Příprava zákona má rysy nestandardního postupu a zákon sám hrozí rozvratem dosavadního (nikoli bezchybného) systému a to bez možnosti návratu k fungujícím strukturám a mechanismu.

Varujeme před ohrožením vzdělávání lékařů, farmaceutů, zdravotnických pracovníků, lékařské vědy a odborné kvality péče o pacienty: Fakultní nemocnice jsou ze své podstaty vysoce specializovanými odbornými pracovišti. Jejich stěžejní úloha spočívá v poskytování špičkové specializované péče, ve vzdělávání lékařů, farmaceutů a dalších zdravotnických odborníků, v uskutečňování lékařského vědeckého výzkumu a v rozvoji odborné kvality a veřejného zdravotnictví vůbec. V tomto směru mají fakultní nemocnice nezastupitelnou úlohu a nejsou zdaleka jen běžnými zdravotnickými zařízeními. Úloha vzdělávat a zajišťovat vysoce odbornou péči je strategickým veřejným zájmem, jehož naplňování je principiálně možné pouze zásluhou odborného vkladu univerzit a jejich pracovníků.

Věcný návrh zákona o univerzitních nemocnicích eliminuje vliv univerzit ve fakultních nemocnicích na minimum. Tyto záměry jsou v rozporu s evropskými modely fungování univerzitních nemocnic a představují tak vážné ohrožení výuky, lékařské vědy a v konečném důsledku též kvality českého zdravotnictví. V tomto ohledu navrhovaný záměr nepřináší lepší řešení současného stavu.

Upozorňujeme na skutečnost, že univerzitní nemocnice jako akciové společnosti jsou jen ojedinělý jev vyskytující se pouze v několika málo zemích. V naprosté většině případů se jedná o instituce veřejnoprávní neziskové, vlastněné

státem či regionem nebo krajem s významným vlivem univerzit či lékařských fakult. Proto považujeme tvrzení představitelů ministerstva zdravotnictví, že nejlepší formou univerzitních nemocnic je akciová společnost, za účelové a matoucí veřejnost.

Současný vládní záměr transformace fakultních nemocnic nemá oporu v zahraniční zkušenosti, a také proto jej považujeme za neopodstatněný experiment s možnými dalekosáhlými důsledky pro úroveň lékařského vzdělání, lékařské vědy, a českého zdravotnictví vůbec.

Varujeme před arogancí moci a absencí demokratického dialogu při přípravě transformace nemocnic: Příprava transformace fakultních nemocnic je ze strany ministerstva zdravotnictví od počátku provázena neochotou k řádnému demokratickému dialogu. Jejím projevem je nestandardní krácení řádných lhůt připomínkových řízení na polovinu. Na připomínky odborníků není brán zřetel a nesouhlasné hlasy jsou nejrůznějšími způsoby umlčovány.

Dalším dokladem nerespektování demokratického dialogu jsou kroky ministerstva zdravotnictví paralelně připravující transformaci fakultních nemocnic na akciové společnosti bez ohledu na přípravu daného zákona a výsledky jeho projednání Parlamentem České republiky. Obáváme se, že tyto snahy mohou vést ke skryté privatizaci fakultních nemocnic za každou cenu, což silně připomíná některé privatizační procesy devadesátých let.

Ptáme se, co je motivem přijmout transformační zákon dalekosáhlého významu v neobvykle krátké době a to bez řádného demokratického dialogu? Varujeme před nevratností připravovaných změn: Transformace fakultních nemocnic v akciové společnosti představuje nevratné změny dalekosáhlých rozměrů. Obáváme se zejména možnosti neprůhledného prodeje nemocnic, rozpadu špičkových odborných týmů, rizika omezování některých nákladných, ale pro pacienty potřebných provozů nebo dokonce eliminace výuky. Jsme přesvědčeni, že realizace návrhů by přinesla v budoucnosti neopodstatněně velká rizika pro občany ČR.

S ohledem na uvedené okolnosti požadujeme, - aby vláda České republiky okamžitě zastavila legislativní kroky vedoucí k transformaci fakultních nemocnic na akciové společnosti s minoritním podílem univerzit, - aby byl zahájen řádný a věcný demokratický

dialog s představiteli univerzit, - aby vláda v úzké spolupráci s univerzitami připravila nový návrh transformace fakultních nemocnic, který by odpovídal evropským modelům a normám a nepředstavoval vážná rizika pro české zdravotnictví a veřejnost.

Dokument Prohlášení studentů lékařských fakult napsali členové Koordinačního výboru Studentské iniciativy v Praze 1. května 2008. Prohlášení podpořily studentské komory akademických senátů 1., 2. a 3. lékařské fakulty UK v Praze, Lékařské fakulty UK v Hradci Králové, Lékařské fakulty UK v Plzni, Lékařské fakulty UP v Olomouci a Farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové.

O autorovi | MAREK HILŠER, Autor úvodu je postgraduálním studentem 1. lékařské fakulty UK a předsedou jejího akademického senátu.